

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, 2008. február 29. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette és más bűncselekmények miatt a vádlottal szemben folyamatban lévő büntető ügyben a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa 2007. január 24. napján kihirdetett KB.II.40/2004/53. számú ítéletét **megváltoztatja**.

Az első fokú ítélet 5/ pontjában értékelt folytatólagosan elkövetett sikkasztás vétsége miatt a bűnösség megállapítását, és a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa KB.VII.477/2002. számú végzésével elrendelt próbára bocsátás hatályon kívül helyezésére vonatkozó rendelkezést **mellőzi**.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A vádlottat kötelezi a másodfokú eljárásban felmerült 12.000 (tizenkettőezer) Ft bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa a 2007. január 24. napján kihirdetett KB.II.40/2004/53. számú ítéletével a vádlottat jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette, sikkasztás vétsége, 3 rb. csalás büntette, 12 rb részben folytatólagosan elkövetett szerzői jogok megsértésének vétsége és folytatólagosan elkövetett sikkasztás vétsége miatt halmazati büntetésül 1 évi és 10 hónapi - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre, 350.000 Ft pénzmellékbüntetésre és lefokozásra ítélte. Rendelkezett a pénzmellékbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa a KB.VII.477/2002. számú végzésében elrendelt próbára bocsátást hatályon kívül helyezte. A vádlottat kártérítés címén 2.904.746 Ft, valamint ennek törvényes kamatainak megfizetésére kötelezte. Ugyanakkor a Kft. által előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Rendelkezett a lefoglalt tárgyakkal kapcsolatban, amelyek közül egy Notebook-ot a polgári jogi igény biztosítása érdekében visszatartott, a továbbiak vonatkozásában pedig azok megsemmisítését rendelte el. Az eljárás során felmerült bűnügyi költségből a vádlottat 168.242 Ft megfizetésére kötelezte, míg a 471.072 Ft tekintetében megállapította, hogy azt az állam viseli.

A katonai ügyész 3 nap gondolkodási időt tartott fenn nyilatkozatának bejelentésére, majd az ítéletet tudomásul vette.

A vádlott és védője fellebbezést jelentettek be az ítélettel szemben. A hűtlen kezelés bűncselekményének összegezésének megállapítása, a megítélt polgári jogi igény nagysága, valamint a bűnügyi költség összegének csökkentése érdekében.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség a Kf.III.117/2007. számú átiratában a bejelentett fellebbezések elutasítását indítványozta. Álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében megállapított tényállása annak hiányossága és iratellenessége miatt megalapozatlan. Ezért indítványozta az 1/ tényállás kiegészítését azzal, hogy a vádlott anyaggazdálkodási, bizonylatolási és megőrzési kötelezettségeit súlyosan megszegte, amely kötelezettségeket munkaköri leírása, illetve a HM főigazgatójának 4/2001. számú intézkedése határozott meg. A 3/ tényállást azzal indítványozta kiegészíteni, hogy a Notebook vásárlásakor a vételár kifizetésének a reális lehetősége sem volt meg. E kiegészítésekkel az ítéletet már megalapozottnak tartotta, amely felülbírálatra alkalmas. Felhívta a figyelmet arra, hogy az elsőfokú bíróság törvénysértően helyezte hatályon kívül a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsának KB.VII.477/2002. számú végzésével elrendelt próbára bocsátást, mivel az ott elbírált cselekményt a jelen eljárás tárgyát képező cselekmények előtt valósította meg és a próbaidő már eltelt. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezménnyel és az ítélethez kapcsolódó járulékos döntésekkel egyébként egyetértett. Indítványozta, hogy a próbára bocsátással érintett ügyet jelen ügytől a másodfokú bíróság különítse el, mellőzze a próbára bocsátás hatályon kívül helyezéséről szóló rendelkezést és az ehhez kapcsolódó 5/ tényállást, egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A nyilvános ülésen a védő a fellebbezését módosítással tartotta fenn. Kiemelendőnek tartotta, hogy a vádlott munkaköri leírással nem rendelkezett és részére a munka feltételeit nem biztosították. Vitatta, hogy védence meg lett volna bízva a számítástechnikai anyagok kezelésével, és mivel nem volt vagyongazdálkodó, ezért hűtlen kezelés büntetést sem követhette el. Az emiatt emelt vád alól védence felmentésére tett indítványt. A sikkasztás vonatkozásában utalt arra, hogy a vádlott munkavégzés céljából vitte haza a fénymásoló gépet, ezért nem állapítható meg, hogy azzal sajátjaként rendelkezett volna. A vádlott terhére rótt csalással kapcsolatban, pedig úgy érvelt, hogy az nincs bizonyítva, hogy amikor kollegáitól pénzt kért kölcsön, nem állt szándékában azt visszafizetni. Ezért a vádlott csalásban történő bűnösségének kimondása csak feltételezésen alapszik. Nem állt szándékában, hogy kárt okozzon, kollegáinak a kölcsönt később visszafizette. A megvásárolt laptopokkal kapcsolatban nem vitatta, hogy azzal a hiányát akarta pótolni. Az ezzel okozott kár nagyságával azonban nem értett egyet. Felhívta a figyelmet arra, hogy közel öt éve folyik a büntetőeljárás védenccével szemben, méltányos joghátrányban történő részesítését indítványozta.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség nyilvános ülésen jelen lévő képviselője az átiratában foglaltakat módosítással tartotta fenn. Nem tartotta fenn azt, hogy a

vádлотtnak érvényes munkaköri leírása lett volna a vádbeli időszakban, azonban továbbra is irányadónak tekintette, hogy az alakulat 4/2001. számú intézkedésében vagyonkezelési kötelezettséggel ruházta fel a vádlottat. Megismételte indítványát a tényállás kiegészítésére, amellyel már megalapozottnak tartotta az első fokú ítéletet. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárás alapján az 1-4/ tényállási pontokban helyesen minősítette a vádlott cselekményeit. Mérlegelési jogkörében állapította meg a vádlott által okozott vagyoni hátrány mértékét, amely a szakértői véleményen alapszik. Ezért a vagyoni hátrány nagyságának megállapítását vitató fellebbezés álláspontja szerint eredményre nem vezethet. Kifejtette, hogy a vádlott eshetőleges szándéka kiterjedt a vagyoni hátrány okozására. Egyetértett továbbá a polgári jogi igény elbírálásával, illetve részben annak egyéb törvényes útra történő utasításával, valamint a bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezésekkel is. A próbára bocsátás hatályon kívül helyezéséről szóló rendelkezés mellőzését követően az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A vádlott az utolsó szó jogán előadta, hogy nem tartozott feladatkörébe a raktározás. Ennek megállapítása álláspontja szerint a 4/2001. számú intézkedés téves értelmezésén alapszik. Az eszközöket nem utalványon, hanem átvételi elismervényen vette át a beszállítótól. Később derült ki számára, hogy azokat neki kell tárolni. A tárolási feladatokhoz azonban megfelelő helyiséggel nem rendelkezett. Álláspontja szerint a hivatal hozzájárult ahhoz, hogy számítástechnikai eszközök tűntek el. Véleménye szerint ok- okozati összefüggés nem állapítható meg a felelőssége és a bekövetkezett hiány között.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján az első fokú ítéletet, az azt megelőző bírósági eljárást teljes terjedelmében felülbírálta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács 2004. májusában kezdte tárgyalni az ügyet, majd 2006. október 3-án az ügy tárgyalását előlről kezdte. Ezt követően 2007. január 24-én megtartott tárgyaláson került sor arra, hogy a bíróság az előtte lévő folyamatban lévő ügьhöz egyesítette a Be. 568.§ (1) és (3) bekezdése alapján a KB.VII.477/2002. számú büntető ügyet. A másodfokú bíróság egyetértett a Katonai Fellebbviteli Ügyészség álláspontjával, hogy ekkor az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megsértésével járt el. A Btk. 73.§ (2) bekezdése alapján ugyanis a próbára bocsátást csak akkor kell megszüntetni, ha a próbára bocsátottat a próbaidő előtt elkövetett büncselekmény miatt a próbaidő alatt ítélik el. Jelen büntető ügyben elbírált cselekményeket a vádlott azonban 2003. július 30. előtt, a próbára bocsátás jogerőre emelkedését megelőzően követte el. Az elsőfokú bíróság pedig a próbaidő leteltét követően - 2004. június 30. után - egyesítette ügyéhez a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsának KB.VII.477/2002. számú ügyét és kimondta a vádlott bűnösségét folytatólagosan elkövetett sikkasztás vétségében is.

Az előzőekre figyelemmel A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az első fokú ítélet 5/ pontjában értékelt folytatólagosan elkövetett sikkasztás vétsége miatt a bűnösség megállapítását és a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa KB.VII.477/2002. számú

végzésében elrendelt próbára bocsátás hatályon kívül helyezésére vonatkozó rendelkezését mellőzte.

Az elsőfokú bíróság egyebekben az eljárási szabályokat betartotta, a másodfokú eljárás során csatolta a fellebbviteli bíróság részére azt a kijavító végzést, amely szerint a tárgyaláson a vádlott és a tanúk kihallgatása a törvényben előírt kioktatási kötelezettség teljesítése után történt meg és rögzítésre kerültek a kioktatásra adott válaszok is.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének tényállását a tárgyaláson kihallgatott vádlott, illetve tanúk vallomása alapján állapította meg. Helyesen járt el, amikor nem tartotta irányadónak az alakulat által lefolytatott leltározás eredményét és igazságügyi informatikai, valamint könyvszakértő kirendelését látta szükségesnek. A szakértői véleményekre figyelemmel rögzítette ítélete tényállásában a vagyoni hátrány mértékét, illetve ítéletének IV./ pontjában a jogellenesen megszerzett szoftverek használatával kapcsolatban felmerült vagyoni hátrány nagyságát.

Ugyanakkor alapos a Katonai Fellebbviteli Ügyészségnek a tényállás kiegészítésére vonatkozó indítványa, mivel az ítélet a Be. 351.§ (2) bekezdés b/ és c/ pontjai alapján hiányossága, illetve iratellenessége miatt részben megalapozatlan. Ezért a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bünyügyi iratok alapján a Be. 352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján a következők szerint egészíti ki az első fokú ítélet tényállását: Az I/ tényállást azzal, hogy: "A HM Gazdasági Tervező Hivatal főigazgatója 4/2001. számú intézkedése 2.3 és 4.2 pontjában meghatározott anyagnem felelős osztályvezetőként ráháruló anyaggazdálkodási, bizonylatolási és megőrzési kötelezettségeit súlyosan megszegve kezelte a hivatal számítástechnikai és irodatechnikai eszközeit, amellyel okozati összefüggésben keletkezett a hiánya."

A III/ tényállást pedig azzal egészíti ki, hogy: "A vádlott már a 2 db Notebook megvásárlásakor tudatában volt annak, hogy nincs reális lehetősége a vételár kifizetésére."

E kiegészítésekkel az első fokú ítélet már mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, azt a másodfokú bíróság így elfogadta felülbírálata alapjául.

Az elsőfokú bíróság az általa rögzített tényállás alapján helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és helyesen minősítette cselekményeit is. Ezért a védő által a felmentés érdekében fenntartott fellebbezés eredményre nem vezethetett.

A vádlott terhére megállapított hűtlen kezelés büntetnének elkövetését a vádlott azért is vitatta az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában, mert álláspontja szerint nem volt vagyonkezelési jogosítványa. A védő perbeszédében szintén hivatkozott arra, hogy a vádlott nem volt vagyonkezeléssel megbízva, ezért álláspontja szerint védence terhére hűtlen kezelést megállapítani nem lehet. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az első fokon eljáró katonai tanács azonban nem tévedett, amikor

a vádlott terhére megállapította a Btk. 319.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés b/ pontja szerint minősülő jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntettét. E bűncselekményt az valósítja meg, akit idegen vagyon kezelésével bízta meg és ebből folyó köteletségének megszegésével jelentős vagyoni hátrányt okoz. A kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy a vádlott vagyonkezelési kötelezettségét a HM igazgatójának 4/2001. számú intézkedésének 2.3. pontja, illetve 4.2 pontja teremti meg. A vádlott is vagyonkezelőnek tekintette magát, aki az általa észlelt hiányért felelősséggel tartozik. E felelősségét az eljárás során nem vitatta és a vád tárgyává tett cselekménnyel összefüggésben igyekezett e hiányt csökkenteni. Ő kezelte a számítástechnikai eszközöket, azokat ő helyezte el és nála voltak azok a kulcsok, amelyek azt a helyiséget nyitották, ahová ezek az eszközök elhelyezésre kerültek. Az említett intézkedésen túl tehát a gyakorlat is úgy alakult, hogy a vádlott volt megbízva a számítástechnikai eszközök tekintetében azok kezelésével, és anyagnem felelősként azokért felelősséggel is tartozott. Ugyanakkor e kötelezettségét súlyosan megszegte azzal, hogy a számítástechnikai eszközök tárolására nem fordított kellő gondot, azok úgy kerültek elhelyezésre, hogy ahhoz bárki hozzáférhetett.

A másodfokú bíróság vizsgálta, hogy a hűtlen kezelés törvényi tényállási elemei maradéktalanul megvalósultak-e. Ennek során arra a következtetésre jutott, hogy a vádlott eshetőlegesen szándéka kiterjedt a vagyoni hátrány okozására is. Nem csak gondatlanul járt el, mivel előre látta a raktározás körülményei miatt annak lehetőségét, hogy számítástechnikai eszközök tűnhetnek el és a következményekbe belenyugodott. Az irányadó bírói gyakorlat szerint a tudatos gondatlanságot, mely szerint előre látja valaki cselekménye következményeit, de könnyelműen bízik annak elmaradásában, az határolja el az eshetőlegesen szándéktól, hogy míg az előbbi esetben nem alaptalan a káros következmény elmaradásában történő bizakodás, addig az eshetőlegesen szándék esetében teljes bizonyossággal várható ezen következmény bekövetkezése. A tényállásban írt magatartás tanúsításából ez utóbbi következtetés vonható le, és a bekövetkezett vagyoni hátrány, amely a helytelenül tárolt 1 db Notebook eltűnéséből keletkezett, közvetlen okozati összefüggésben áll a vádlott cselekményeivel.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem alapos a vádlott terhére megállapított csalás büntetének vádja alóli felmentés érdekében bejelentett fellebbezés sem. Az irányadó tényállás alapján is megállapítható - figyelembe véve a vádlott akkori jövedelmét, valamint, hogy abban az időben észlelte a rábízott anyagok hiányát -, hogy már a kölcsönkérés időpontjában is tudta, hogy annak megtérítésére nem képes. A 2 db Notebookot is azért szerezte meg, hogy azzal a rábízott anyagok hiányát csökkentse. Mindezek alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a terhére a 3. rb. Btk. 318.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (4) bekezdés a/ pontja szerint minősülő csalás büntettét.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a vádlott terhére a Btk.317.§ (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés szerint minősülő sikkasztás vétségét, mivel

jogtalanul vitte haza alakulata fénymásoló gépét, ily módon azzal sajátjaként rendelkezett, továbbá törvényes volt a 12 rb. a Btk. 329/A.§ (1) bekezdésébe ütköző részben folytatólagosan elkövetett szerzői jogok megsértésének vétségének a megállapítása is a jogtalanul megszerzett és használt számítógépes programok miatt.

Az elsőfokú bíróság azonban - miként arra már a korábbiakban utalt a másodfokú bíróság - tévesen mondta ki a vádlott bűnösségét a próbára bocsátás hatályon kívül helyezését követően folytatólagosan elkövetett sikkasztás vétségében (Rendelkező rész 5. pont). A másodfokú bíróság azonban nem hozhatott e vonatkozásban felmentő határozatot. Mivel a próbára bocsátás hatályon kívül helyezésének törvényi előfeltételei hiányoztak, ezért mellőzte a vádlott bűnösségének megállapítását e bűncselekményben.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba a bűnösségi körülményeket és nem tévedett, amikor a vádlottal szemben felfüggesztett börtönbüntetést szabott ki. Ennek mértéke a vádlott terhére rótt cselekményekkel és személyében rejlő társadalomra veszélyességgel arányos, és törvényes annak végrehajtási fokozataként a börtön meghatározása. Ugyanígy törvényes a vádlottal szemben kiszabott pénzmellékbüntetés, hiszen a törvény mindezt a szabadságvesztés mellett kötelezővé teszi, ha a terhelt a bűncselekményt haszonszerzés érdekében valósítja meg.

A jelentős időmúlásra, az elkövetés körülményeire, valamint a sértetti közrehatásra figyelemmel nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre felfüggesztette. A felfüggesztés mértékét méltányosan határozta meg, hiszen annak időtartamát a törvényi minimumban jelölte meg. Egyetértett a másodfokú bíróság a katonai mellékbüntetés - lefokozás - alkalmazásával is, mivel a vádlott vagyon elleni bűncselekmények elkövetésével méltatlanná vált rendfokozat viselésére.

A másodfokú bíróság az első fokú ítélet egyéb rendelkezéseivel is egyetértett és azokat törvényesnek tartotta, ezért az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés összegét - mivel az szakértői véleményen alapszik - nem tartotta lehetségesnek csökkenteni. A lefoglalt tárgyakkal, valamint a felmerült bűnügyi költséggel kapcsolatos első fokú ítéleti rendelkezésekkel is egyetértett, így egyebekben az első fokú ítéletet a rendelkező részben írt változtatással helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa ugyanakkor kötelezte a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére a Be. 338.§ (1) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372.§ (1) és (2) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2008. február 29.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk. a tanács elnöke, Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk. előadó bíró, Dr. Tóth Szabolcs hb. százados sk. bíró

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és a felfüggesztett szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2008. február 29.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
bírószági ügyintéző